

Geachte raadsleden,

En nog een bijdrage van mij.

Vorige week waren [REDACTED] en ik te gast in het Inloophalfuur / in gesprek met de raad. [REDACTED] wees op de mogelijkheid om 10 september ook formeel in te spreken bij de meningsvormende sessie. Dat doe ik graag. Ondertussen zijn we een week verder en heb ik nieuwe aanvullende inzichten vergaard, onder andere op basis van vragen van raadsleden en een mondelinge toelichting na afloop van wethouder Mirjam. Leuk! Leerzaam.

Morgen hou ik het kort, erg kort. Bij deze de nieuwe inzichten en concrete suggesties onder elkaar – ook relatief kort. Ik zou graag meer context geven en – ook science based – nuance willen aanbrengen, maar ik realiseer me dat jullie ook maar 24 uur in een dag hebben. Ik wissel graag meer uit, bijvoorbeeld naar aanleiding van vragen, tijdens de meningsvormende sessie morgenavond. Bijvoorbeeld in het inloopspreekhalfuur of later. Ook ik draag graag bij aan een mooie, gezonde stad.

Mijn bijdrage komt ook op mijn blog en is ook te vinden via LinkedIn.

Omgevingsprogramma Groennormen, een mooi begin

Aan de Bloemsingel werd door infrastructuurbedrijf Avitec 5000 vierkante meter 'schone aarde' afgegraven en vervangen door 'verrijkte – dure – aarde'. Duizenden dure plantjes en boompjes werden aangeplant. Tien man had er acht weken werk aan, het kostte tonnen. En wat blijkt? De plantjes en bomen hebben bijna allemaal een biodiversiteits-stimulerende waarde van plastic. Sterker: een aantal exoten is zelfs agressor naar gezonde inheemse soorten toe. En in die verrijkte schone aarde blijkt zomaar ineens de invasieve exoot heermoes te groeien. Er is hier tonnen gemeenschapsgeld weggegooid aan iets dat haaks staat op het coalitieakkoord, het strategisch plan openbare ruimte en het belang van natuur en stadjes. Waar is het misgegaan? Hoe voorkomen we dit elders? Wat is er te herstellen? De Gemeente stelde zelf het beplantingsschema op.

Als je naar het *Ontwerp Omgevingsprogramma Groennormen* kijkt, dan ziet dat er in eerste instantie prachtig uit. We verplichten allerlei partijen meer groen toe te voegen aan de stad. En dat is nodig, want het gaat ronduit slecht met natuur en daar merken we ook in de stad steeds meer van. Hitte, water, droogte en er is zelfs een science based verband met depressie onder studenten.

Maar als je het Ontwerp simpelweg uittest op cases zoals het Zuiderplantsoen of de Bloemsingel, dan blijkt het slechts een afvinklijstje, een open doel voor projectontwikkelaars en infrastructuurbedrijven om maximaal geld te blijven verdienen met groenaanleg dat haaks staat op we nodig hebben. Wat aan de Bloemsingel gebeurde kan tot zeker 2028 gewoon opnieuw gebeuren.

Daarom doe ik een aantal concrete suggesties:

Operationaliseer je gehele visie, akkoord, strategie – als een invuloefening – naar dit Programma. Wat dáárin staat deugt en is gedegen. Het is alleen slechts in zeer beperkte mate vertaald.

Neem tenminste de concepten van klimaatadaptatie, CO2-vermindering, biodiversiteit en ‘onderlinge afhankelijkheid’ over, in de definities en vertaal ze naar groennormen, per soort en/of per perceel.

Als je begint met klimaatadaptatie en CO2-vermindering, dan is het een feit dat een gezond ecosysteem, bijvoorbeeld een natuurbos, tig keer meer vermogen heeft dan een perkje vol exoten en cultivars. Het geheel van schimmels, kleine beestjes, bodemplantjes, heesters en boomtoppen vormt samen het verschil. Ik pleit niet voor een oerbos in de achtertuin, maar lessen daaruit kunnen we zo operationaliseren naar een soortenlijst en aanplant per perceel. In Bijlage V van het Ontwerp is een flinke lijst bomen opgenomen inclusief een aantal eigenschappen. Vul deze lijst dus ook met andere planten aan dan slechts bomen, ook met planten *zónder boomkroondekking*. Gezondheid op nano-niveau weerspiegelt zich doorgaans op macro-niveau.

Voeg per soort, een kolom ‘bijdrage lokale biodiversiteit’ toe aan die lijst. Dat is uiteindelijk een kwestie van tellen. De zomereik bijvoorbeeld is met afstand de kampioen van lokale (autonome) biodiversiteit in Nederland: naar schatting leven er meer dan [1.000 verschillende soorten](#) direct of indirect samen met één boom. De gemiddelde cultivar of exoot komt weinig verder dan nihil. Het ene *groen* is het andere niet.

Stimuleer het gebruik van biodiversiteitskampioenen. Mik daarbij zelfs op planten die zo zeldzaam en waardevol zijn dat ze op de rode lijst staan. Plaats cultivars en exoten – zeker de invasieve – op een *blacklist*. Bedrijven die daarmee werken ook wat mij betreft – die zijn *af*.

Gebruik foto's en verhalen in je communicatie van planten die je wél wilt. Niet van exoten, zoals nu gebeurt.

Neem biodiversiteit ook op als groennorm per perceel. Biodiversiteit is per definitie een concept dat verder gaat dan individuele soorten of individuele exemplaren. Je wilt veel waardevolle soorten per oppervlak, die organisch door elkaar heen staan. Geen monocultuurvlakken die met GPS zijn aangeplant. En je wilt niet dat hoveniers alles wat niet in de spreadsheet staat er als een robot uittrekken, schoffelen en/of uitgraven. PLIEP. Computer says no.

Neem 'duurzaamheid (zeg: organisch in balans blijven) van de gezonde samenstelling van een perceel' op als groennorm. Dan zul je concreet dus ook goed naar de bodem moeten kijken en dus niet 5000 vierkante meter prima aarde vervangen door 'verrijkte aarde' (die vooral goed is voor exoten en cultivars).

Investeer in kennis bij bestuurders, ambtenaren, aannemers, uitvoerders, burgers. Over ecologie, natuur én AI. Die combinatie is leuk en kan het verschil maken.

Ga in gesprek met aannemers, verbreek niet de raamcontracten, maar speel in op de grotere verantwoordelijkheid, lange termijn relaties en samen een gezonde stad bouwen.

En tot slot: laten we dit proefdraaien op een specifieke plek zoals Bloemsingel en/of het Zuiderplantsoen.

We hebben onderling verbonden, gezonde, biodiverse natuur nodig, wat je uiteindelijk ook zult merken in de portemonnee. Geen symboolbomen, status-exoten, pronkparken, afvinkbloemetjes, excuusstruiken. We hebben eco-systemen nodig in plaats van ego-systemen. Niet willen aanhaken en kantjes maaien, maar natuur omarmen. Van 2D *boomkroondekkingdenken* naar misschien wel 4D of 5D DOEN.

